

การใช้สื่อและพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร*

Media Usage and Spending Behaviors Based on the Sufficiency Economy among College Students in the Bangkok Metropolitan

ทัศนัย สุนทรวิภาต¹
Thatsanai Sundaravibhata

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาตัวแปรเชิงเหตุที่สำคัญ ที่มีต่อเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ของกลุ่มนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 441 คน และใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้องสามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทโทรทัศน์ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครได้เป็นอันดับหนึ่ง ในขณะที่ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเองสามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์ได้เป็นอันดับหนึ่ง และการมีแบบอย่างจากเพื่อนสามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตได้เป็นอันดับหนึ่ง นอกจากนี้ ความรู้ที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถทำนายเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครได้เป็นอันดับหนึ่ง และเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครได้เป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้ ผลการวิจัยสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา คือ ผู้ควบคุมนโยบายภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการผลิตเนื้อหาในรูปแบบที่หลากหลายที่สามารถนำเสนอความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และชวนให้ติดตามอย่างต่อเนื่อง ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ และสื่อโทรทัศน์

คำสำคัญ: การใช้สื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research aims to search for significant causal variables and predictive ability of media usage quantity, attitude towards spending behaviors based on Sufficiency Economy, and spending behaviors based on Sufficiency Economy among college students in Bangkok. A survey research was applied to study 441 undergraduate students enrolling in both public and private universities in Bangkok. Then, Stepwise Multiple Regression Analysis was used in data processing. The result reveals that “protective family communication” is the

¹ อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

School of Communication Arts, Bangkok University, E-mail: thatsanai.s@bu.ac.th

*ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

strongest predictor for television exposure quantity. “Future-orientation and self-control” is the strongest predictor for social media exposure quantity. “Peer role modeling” is the strongest predictor for internet exposure quantity. “Knowledge on Sufficiency Economy” is the strongest predictor for attitude towards spending behaviors based on Sufficiency Economy. Finally, “attitude towards spending behaviors based on Sufficiency Economy” is the strongest predictor for spending behaviors based on Sufficiency Economy. The research result suggests that in order to maintain teenagers’ interests and spending behaviors based on Sufficiency Economy, the policy makers, especially government organizations, should encourage the production of simplified knowledge on Sufficiency Economy presentation in various contents to which teenager audience are normally exposed on internet, social media and television.

Keywords: *Media Usage Based on the Sufficiency Economy, Spending Behaviors Based on the Sufficiency Economy*

บทนำ

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าอย่างเป็นขั้นตอน และสามารถพึ่งพาตนเองเกิดความพอมี พอกิน พอใช้ ได้เผยแพร่ผ่านทางสื่อมวลชน สื่อสังคมออนไลน์และอินเทอร์เน็ตท่ามกลางกระแสโลกยุคโลกาภิวัตน์ จนทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษากลุ่มนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคตว่า ได้ตระหนักถึงแนวคิดดังกล่าวจนนำไปสู่พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ นอกจากนี้ กลุ่มนิสิตนักศึกษาจัดเป็น “ตลาดเป้าหมาย” ที่น่าสนใจเนื่องจากอยู่ในวัยที่อยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง และสามารถยอมรับสินค้าและบริการใหม่ๆ ได้ง่าย แม้ว่าจะยังไม่ได้ประกอบอาชีพ หากแต่มีรายได้จากผู้ปกครองหรือการทำงานพิเศษสูงจนสามารถซื้อสินค้าหรือบริการที่ตนสนใจ เช่น เสื้อผ้า การชมภาพยนตร์ หรือการพักผ่อนหย่อนใจรูปแบบต่างๆ และนักการตลาดโดยทั่วไปต่างยอมรับว่ากลุ่มนิสิตนักศึกษาเป็นลูกค้าเป้าหมายที่มีการตัดสินใจเร็วมีกำลังซื้อสูง (เพลินทิพย์ โกเมศโสภา และ ชัชพงศ์ ตั้งมณี, 2534) จากการสำรวจพฤติกรรมทางการเงินส่วนบุคคลเมื่อปี 2549 โดยสถาบันรามจิตติและตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2549) เพื่อสำรวจพฤติกรรม

และทัศนคติในการจัดการการเงิน การออมส่วนบุคคล ผลการสำรวจนิสัยการบริโภคของนักเรียนนักศึกษาพบว่า กลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา ร้อยละ 30 กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 44 และกลุ่มนักเรียนระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 20 มีลักษณะใจร้อนใจเร็ว (impulsive buyer) คือ ตัดสินใจซื้อทันทีเมื่อต้องการ นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา มีการตัดสินใจซื้อสินค้าตามอิทธิพลของโฆษณาสูงสุด คือ ร้อยละ 17 รองลงมา คือ กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 12 และกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 11 และพบว่ากลุ่มนักเรียนระดับประถมศึกษา ร้อยละ 30 มีพฤติกรรมการบริโภคฟุ่มเฟือย กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 64 มีพฤติกรรมการบริโภคฟุ่มเฟือย และกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 90 มีพฤติกรรมการบริโภคฟุ่มเฟือยสูงสุด นอกจากนี้ ยังพบอีกว่ากลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 15 มีปัญหาด้านการใช้จ่ายต้องยืมเงินเพื่อนเป็นประจำ และกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 30 เล่นการพนันเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเอง (สถาบันรามจิตติและตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2549) ผลการสำรวจข้างต้นชี้ให้เห็นว่า วัยรุ่นหรือผู้ที่กำลังอยู่ในวัยเรียนต่างอยู่ในกลุ่มที่มีความต้องการซื้อสูง ผลสำรวจยังระบุอีกว่า กลุ่มตัวอย่างมีการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยโดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และ

ผลจากการใช้สินค้าฟุ่มเฟือยทำให้มีปัญหาทางการเงิน และด้านการพนัน จากหลักฐานเชิงประจักษ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาพฤติกรรมการใช้ยาของเยาวชน

การช่วยผ่อนปรนปัญหาที่เกิดขึ้นอีกวิธีการหนึ่ง คือ การใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตที่ผ่านมาการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม การใช้ยา ปริมาณการใช้ยาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และเจตคติต่อหลักเศรษฐกิจพอเพียงรวมถึงปัจจัยเชิงสาเหตุ ยังมีไม่มากนัก

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจแสวงหาตัวแปรเชิงสาเหตุที่สำคัญ และตัวแปรดังกล่าวข้างต้น เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมพฤติกรรม การใช้ยา เจตคติ และปริมาณ การใช้ยาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อแสวงหาตัวแปรเชิงสาเหตุที่สำคัญ ได้แก่ ลักษณะ การสื่อสารในครอบครัว การมีแบบอย่างจากเพื่อน ลักษณะมุงอนาคตและควบคุมตน และความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีต่อปริมาณการจำหน่าย ปริมาณ การใช้ยา เจตคติต่อพฤติกรรม การใช้ยาตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง และพฤติกรรม การใช้ยาตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง ในกลุ่มนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนด กรอบแนวคิดหลักสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ไว้ ดังนี้

ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาในการดำเนิน ชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดย ตลอดนานกว่า 30 ปี ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไข ปัญหา ต่างๆ เพื่อให้รอดพ้นวิกฤตและแนวทางการพัฒนาให้ ก้าวหน้าไปอย่างเป็นขั้นตอนบนหลักแนวคิดพึ่งตนเอง มีคุณธรรมกำกับความรู้ เพื่อให้เกิดความพอมี พอใช้ และมีความสุขภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการ เปลี่ยนแปลงในรูปแบบต่างๆ

เศรษฐกิจพอเพียงมีทั้งหลักคิด และแนวทางปฏิบัติ ตนของแต่ละบุคคล และองค์กร โดยคำนึงถึงหลัก

3 ประการ ได้แก่ 1) ความพอประมาณกับศักยภาพของ ตนเอง และสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริง 2) ความ มีเหตุผลที่ถูกต้อง และ 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง คือ ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิตที่ต้องประสบกับความ เปลี่ยนแปลงต่างๆ ตลอดเวลา โดยการที่จะคิด พูด ทำ อย่างพอเพียงได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความรู้ต่างๆ อย่าง ถูกหลักวิชาการ ด้วยความรอบรู้ รอบคอบ และ ระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมเป็นพื้นฐานของ จิตใจ และการดำเนินชีวิต คือ สามารถแยกแยะผิดชอบ ชั่วดี ละอายที่จะทำความชั่วเกรงกลัวต่อผลจากการ กระทำที่ไม่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ใช้สติปัญญา พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบในการทำอะไรที่ไม่ เบียดเบียน หรือก่อโทษให้เกิดขึ้นกับผู้อื่นหรือสังคม เห็น คุณค่าของการแบ่งปัน ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่แก่ผู้อื่น และชีวิตอื่นๆ เห็นความสำคัญของการร่วมมือปรองดอง กันในสังคม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสายใยเชื่อมโยงคนใน ภาคส่วนต่างๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน มีความเพียรที่จะ ร่วมสร้างสรรค์พลังในทางบวกอย่างรู้รักสามัคคี อันจะ นำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าที่สุดและยั่งยืนพร้อมรับ ต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ไม่ ว่าจะเป็น การเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุ เศรษฐกิจ ด้าน สังคม ชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยมต่างๆ (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และ ปรียานุ พิบูลสรารุณ, 2553)

ในการศึกษาครั้งนี้ ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ พอเพียง หมายถึง การที่นักศึกษาเข้าใจความหมายของ องค์ประกอบทั้ง 3 ของหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันตน ทั้งนี้ เมื่อนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง นักศึกษาก็อาจจะมีเจตคติทางบวกต่อพฤติกรรมตาม หลักเศรษฐกิจพอเพียง (จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ, 2551) และเมื่อนักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม การ ประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับความรู้ เกี่ยวกับการประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและ การมีภูมิคุ้มกันตนที่ดี นักศึกษาก็อาจจะมีพฤติกรรม การ ประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (กิ่งอ้อ มะลินิล, 2552)

พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ตามแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่กล่าวไว้ในตอนต้น พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงควรมีความหมายครอบคลุมถึงพฤติกรรมการใช้จ่ายที่ยึดหลักที่สำคัญ 3 มิติ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน ทั้งนี้ อาจมีการศึกษาโดยใช้ตัวบ่งชี้ที่ต่างกันออกไป ยกตัวอย่างเช่น ภาศิน อังศุณิส (2553) ศึกษาพฤติกรรม “การประหยัด” กิ่งอ้อ มะลินิล (2552) ศึกษา “การใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามความจำเป็นในการดำเนินชีวิต” ส่วนจิตติพร ไวรจน์วิทยาการ (2551) ศึกษาเน้นไปที่ “การออม การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม และการสนับสนุนให้กลุ่มอ้างอิงทำตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นต้น

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แนวทาง 3 มิติ เช่นเดียวกับ พงศ์ รัตนะ (2551) โดยกำหนดนิยามไว้ดังนี้ พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การปฏิบัติของนักศึกษาในการใช้จ่ายโดยคำนึงถึงความคุ้มค่า และประโยชน์สูงสุด เป็นการใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและเหมาะสมแก่สถานภาพ โดยคำนึงถึงหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันตนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่าย ส่วนตัวของนักศึกษาในด้านค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง และการพักผ่อนหย่อนใจ ประกอบด้วย

1. ความพอประมาณ หมายถึง การที่นักศึกษารู้จักใช้เงินอย่างพอดีกับความจำเป็นของตนเองเป็นการใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพ การศึกษา ความบันเทิงพักผ่อนหย่อนใจ ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยี (อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ) อย่างเหมาะสม โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

2. ความมีเหตุผล หมายถึง การที่นักศึกษาใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายความคุ้มค่าหรือความเหมาะสมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีพเพื่อการศึกษา เพื่อความบันเทิงพักผ่อนหย่อนใจ และการใช้เทคโนโลยี

3. การมีภูมิคุ้มกันตน หมายถึง การที่นักศึกษามีการเตรียมตัวให้พร้อม ไม่ประมาทกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น คำนึงถึงหลักการออมเพื่อไว้ใช้ในยามจำเป็น หรือยามฉุกเฉินมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเพื่อไว้

ตรวจสอบพฤติกรรมการใช้จ่ายของตนเอง มีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของตนเองเป็นประจำ รู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงิน การออมเงินรู้จักใช้รู้จักเก็บออม

เจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

งามตา วนิชานนท์ (2535) อธิบายว่า เจตคติเป็นจิตลักษณะที่เกิดจากการรู้คิดเชิงประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดทำนองประโยชน์หรือโทษของบุคคล ทำให้มีความรู้สึกโน้มเอียงไปทางชอบ หรือพอใจมากถึงน้อยต่อสิ่งนั้นๆ รวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่างอันเป็นผลสืบเนื่องจากการเห็นประโยชน์หรือพอใจต่อสิ่งนั้น

โดยปกติเจตคติมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ 1) องค์ประกอบทางการรู้คิด (cognitive component) หมายถึง การรู้การคิด ความเชื่อ ตลอดจนข้อสันนิษฐานทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับวัตถุทางเจตคติ เจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งต้องประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นอันดับแรก และเป็นความรู้ว่า สิ่งนั้นมีคุณหรือมีโทษมากน้อยเพียงใด เป็นความรู้หรือความเชื่อถือที่ใช้ประเมินค่าได้ 2) องค์ประกอบทางความรู้สึก (affective component) องค์ประกอบนี้เป็นส่วนสำคัญที่สุดของเจตคติ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ ความรู้สึกนี้จะเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ เมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับคุณหรือโทษของสิ่งนั้นแล้ว บุคคลจะต้องมีความรู้ว่สิ่งใดดีหรือไม่ดี ก่อนที่เขาจะมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น องค์ประกอบทางความรู้สึกยังสอดคล้องกับองค์ประกอบทางการรู้คิดด้วย กล่าวคือ ถ้าบุคคลรู้เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งในทางดีก็ย่อมจะเกิดความรู้สึกชอบหรือพอใจ แต่ถ้ารู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นในทางไม่ดีก็ย่อมจะไม่ชอบไม่พอใจ และ 3) องค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ (action tendency component) หมายถึง การที่บุคคลมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม สิ่งที่เขาชอบ พอใจ และพร้อมที่จะทำลาย หรือเพิกเฉยต่อสิ่งที่เขาไม่ชอบ ไม่พอใจเมื่อบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่า และมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นแล้ว สิ่งที่สอดคล้องกันซึ่งติดตามมา คือ ความพร้อมที่จะกระทำการให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย ดังนั้น การรายงานถึงความพร้อม

ในการปฏิบัติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจึงเป็นเครื่องสะท้อนให้เข้าใจเจตคติของบุคคลได้ด้วย

อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่าเจตคติมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มของพฤติกรรมหรือพฤติกรรมตามที่ อีริคสันตันธรรสกุล (2542) พบว่า ทศนคติที่ดีต่อสินค้าเข้าสู่แบรนด์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการซื้อสินค้าเข้าสู่แบรนด์ และ พระพานวิทย์ เค้าเงื่อน (2552) พบว่า เจตคติด้านการเห็นคุณค่าและประโยชน์ ความชอบ ความพอใจ และการศึกษาเรียนรู้ การทำความเข้าใจต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ด้านบวกกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการปฏิบัติตน ปฏิบัติงานอย่างพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันโดยใช้ความรู้และคุณธรรม ที่สำคัญคือ กิ่งอ้อ มะลิณี (2552) ได้พิสูจน์ว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวทำนายที่สำคัญต่อพฤติกรรมการประหยัดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านการประหยัดค่าใช้จ่าย

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงนิยามความหมายของเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การรู้คิดเชิงประเมินค่าของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงว่าพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องที่ดี – ไม่ดี เห็นประโยชน์ – โทษของพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้สึกชอบ – ไม่ชอบพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และมีความพร้อม – ไม่พร้อมที่จะดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

การสื่อสารในครอบครัว

ครอบครัวเป็นหน่วยทางสังคมที่เป็นต้นแบบทางค่านิยม จิตใจ การกระทำตลอดจนบุคลิกภาพโดยรวมต่อเด็ก ผ่านการอบรมสั่งสอนของครอบครัว นักวิชาการด้านการสื่อสารของครอบครัว กล่าวถึงการสื่อสารในครอบครัวว่า การสื่อสารจะเป็นศูนย์กลางของการรวมตัวกันทำให้เกิดความใกล้ชิดผูกพันและการปรับตัวของสมาชิกในครอบครัว เนื่องจากการปรับตัวที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีความเข้าใจในความหมายต่างๆ ร่วมกัน รวมทั้งการสื่อสารยังใช้ในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (socialization) ซึ่งทำหน้าที่สำคัญประการหนึ่งของครอบครัวนอกเหนือจากหน้าที่ให้ความรัก

ปกป้องคุ้มครองและหน้าที่ทางเศรษฐกิจ (Galvin & Brommel, 1991 อ้างถึงใน นิศารัตน์ ทองอุปการ, 2538)

จุฑานาฏ ผดุงเจริญ (2543) กล่าวว่า การศึกษาการสื่อสารในครอบครัวจึงเกี่ยวข้องกับ 1) การสื่อสารระหว่างบุคคล เพื่อการสื่อความหมาย ความเข้าใจ และการถ่ายทอดข่าวสารต่างๆ จากพ่อแม่สู่ลูก และ 2) พฤติกรรมการสื่อสารของพ่อแม่ที่อยู่ในรูปของการอบรมสั่งสอน และการแนะนำด้วยคำพูด ตลอดจนการแสดงตนเป็นแบบอย่างหรือเป็นต้นแบบ ในการนี้จากการศึกษาพบว่าการสื่อสารในครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการสั่งสอนอบรมเกี่ยวกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (เกศศิริ บุญญะอดิชาติ, 2541) ทศนคติต่อเรื่องต่างๆ เช่น การเลือกคู่ครอง (จุฑานาฏ ผดุงเจริญ, 2543) และเหตุผลในการเปิดรับชมรายการ เช่น รายการธรรมะพระยอ (วัชรียา อานามวัฒน์, 2533)

ในการวิจัยนี้การสื่อสารในครอบครัว หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของผู้เป็นบิดามารดา หรือผู้ปกครองไปยังบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลที่ต้องการสอนหรือถ่ายทอดความคิดในลักษณะซ้ำๆ จนเกิดเป็นรูปแบบซึ่งบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้กระทำมาตั้งแต่บุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลยังเป็นเด็กจนจบจนปัจจุบันสามารถแบ่งได้ 4 รูปแบบ คือ

1) แบบปล่อยปละ (laissez-faire) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแล โดยไม่ได้เน้นย้ำในการสอนให้ลูกเป็นผู้มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโสกว่า หรือต่อผู้ใหญ่ ไม่สอนให้เป็นคนรักษาน้ำใจกับไม่สอนลูกให้กล้าแสดงออก ในความคิดเห็น และเหตุผลของตนเองปล่อยให้บุตรดำเนินชีวิตอย่างอิสระเสรี ไม่มีกรอบหรือแนวทางใดๆ ให้ผู้เป็นบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลต้องรักษาและปฏิบัติตาม

2) แบบปกป้อง (protective) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลโดยเน้นในเรื่องการมีกรอบกฎเกณฑ์ปฏิบัติ มีความเคารพนบนอบ หรือมีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโสกว่า หรือต่อผู้ใหญ่ไม่เน้นการสอนให้ลูกหรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลกล้าแสดงออกซึ่งความคิดและเหตุผลของตนเอง

3) แบบเปิดเสรี (pluralistic) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อบุตร หรือผู้อยู่ภายใต้การดูแล โดยเน้นในเรื่องของการให้เป็นคนกล้าแสดงออกซึ่งเหตุผล ความคิด หรือความต้องการของตนให้ความสำคัญรองลงมาในเรื่องการรักษาหน้าใจ การมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่หรือผู้อาวุโสกว่า

4) แบบประนีประนอม (consensual) หมายถึง ลักษณะการสื่อสารของบิดามารดาหรือผู้ปกครองต่อบุตร หรือผู้อยู่ภายใต้การดูแลโดยเน้นให้ความเคารพบนอบต่อผู้อาวุโสกว่า หรือผู้ใหญ่กว่าและเป็นผู้รู้จักรักษาน้ำใจผู้อื่นเน้นสอนให้บุตรและผู้อยู่ภายใต้การดูแลเป็นคนที่กล้าแสดงออกในความคิดและเหตุผลที่ถูกต้อง

การมีแบบอย่างจากเพื่อน

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (social cognitive theory) ของ แบนดูรา (Bandura, 1986) เสนอว่า การเรียนรู้ส่วนใหญ่ของบุคคลเกิดจากการสังเกตตัวแบบ ซึ่งตัวแบบเพียงคนเดียวสามารถถ่ายทอดทั้งความคิด และการแสดงออกได้พร้อมๆ กัน (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2541) โดยมี 4 กระบวนการ คือ กระบวนการใส่ใจ กระบวนการเก็บจำ กระบวนการกระทำ และกระบวนการจูงใจ ดวงเดือน พันธมนาวิน (2551) กล่าวว่า ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยรุ่นเยาวชนได้รับอิทธิพลของครอบครัวสะสมกันมาโดยตลอด เมื่อก้าวเข้าสู่วัยรุ่นแล้วอิทธิพลของครอบครัวต่อเยาวชนจะลดน้อยลง อิทธิพลของเพื่อนจะเข้ามามีบทบาทต่อเยาวชนมากขึ้น เยาวชนมักใช้เวลาในชีวิตประจำวันอยู่กับเพื่อนมากขึ้น ดังนั้น กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อเยาวชนนอกเหนือจากบิดามารดา ซึ่งเยาวชนจะยึดถือเพื่อนเป็นแบบอย่าง ต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม และมักคล้อยตามเพื่อนโดยง่าย โดยเยาวชนชอบใช้เวลาว่างอยู่กับเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ และเลือกคบเพื่อนที่มีลักษณะนิสัยคล้ายกับตน ลักษณะของเพื่อนในวัยเดียวกันจึงมีอิทธิพลให้เกิดการชักจูง และการเลียนแบบให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมได้ (แสงอรุณ ธรรมเจริญ และ ลินดา สุวรรณดี, 2547) ฉัตรชัย สนธิรัตน์ (2551) ได้ค้นพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนไม่ว่าจะเป็นความช่วยเหลือทั้งพวกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ความห่วงใย ความใกล้ชิดสนิทสนมกัน และการร่วมกิจกรรมในกลุ่มเพื่อนมีส่วนผลักดันให้เกิดการมีวินัยในตนเอง ในอีกด้านหนึ่ง

เอริส มโนธรรม (2550) พบพฤติกรรมการประหยัดเกิดจากการเลียนแบบเพื่อน ด้วยเหตุนี้ หากเยาวชนคบเพื่อนที่มีหลักการดำเนินชีวิตที่อิงกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ย่อมถ่ายทอดพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงสู่เพื่อนผ่านการสังเกตจากตัวแบบในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงนิยามความหมายของการมีแบบอย่างจากเพื่อน หมายถึง การที่นักศึกษาได้เห็นหรือรับรู้ว่าเป็นเพื่อนสนิทของตนมีพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ

ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน

ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคาดการณ์ไกลถึงเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดในอนาคต โดยควบคุมพฤติกรรมไปสู่แนวทางที่ปรารถนาและรอรับสิ่งที่น่าพอใจมากกว่า มีคุณค่ามากกว่าซึ่งจะเกิดมาในภายหลังเป็นลักษณะการควบคุมตนเองเพื่อรอรับรางวัลที่สูงค่าในอนาคตเพราะเชื่อว่าการกระทำของตนจะส่งผลให้เกิดผลดีตามที่ตนต้องการ (ดวงเดือน พันธมนาวิน และ จามตา วณิชานนท์, 2536) ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ *ลักษณะมุ่งอนาคต* คือ การคิดและการรับรู้ของบุคคลแบบคาดการณ์ไกล และเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และ *การควบคุมตน* คือ การมีทักษะที่จะดำเนินการระยะยาวให้เกิดผลในอนาคตที่ตนได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ โดยการที่บุคคลจะจัดการกับสาเหตุภายในตนเองและสาเหตุภายนอกตนเพื่อให้ตนมีพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยกระทำได้บ่อยๆ และกระทำในปริมาณมากอย่างเหมาะสม เป้าหมายและการกระทำเหล่านี้เกิดจากตนเองเป็นผู้กำหนด มิได้ถูกบีบบังคับจากผู้อื่น ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน เป็นจิตลักษณะสำคัญตัวหนึ่งของทฤษฎีต้นไม้วินัยธรรมและเป็นสาเหตุทางด้านจิตใจที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมคนดี และคนเก่ง ทั้งนี้ มีงานวิจัยที่ค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนกับการวางแผนการดำเนินชีวิต (สุทธิลักษณ์ ชนะสุข, 2547) การดำเนินชีวิตแบบพอเพียงด้านการปฏิบัติการกิจในชีวิตประจำวัน (สุมาลี สิงห์เกิด, 2553) และพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่ายตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (กิ่งอ้อ มะลิณี, 2552) ในงานวิจัยนี้ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน หมายถึง การที่นักศึกษาแต่ละคนมี

ปริมาณความสามารถในการคาดการณ์ใกล้เคียงเห็นความสำคัญของสิ่งที่จะก่อประโยชน์ให้กับตนเองในอนาคต รวมทั้งมีความสามารถในการควบคุมบังคับตนเองให้รู้จักการอดได้รอได้ เพื่อรอรับผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่กว่าหรือสำคัญกว่าในอนาคต

การใช้สื่อและความพึงพอใจสื่อ

ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจ (uses and gratification theory) เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับผู้รับสาร ในฐานะเป็นผู้กระทำการสื่อสาร กล่าวคือ ผู้รับสารจะเป็นผู้เลือกใช้สื่อประเภทต่างๆ และเลือกรับเนื้อหาข่าวสารเพื่อสนองความต้องการของตนเอง (กาญจนา แก้วเทพ, 2545) เนื่องจากการศึกษาตามแนวทฤษฎีนี้เน้นผู้รับสารเป็นหลัก โดยผู้รับสารนั้นมีกระบวนการในการเลือกเปิดรับสื่อหนึ่งๆ กระบวนการดังกล่าวหมายถึง พฤติกรรมการสื่อสารที่ครอบคลุมภูมิหลังของผู้รับสารโดยเฉพาะประสบการณ์โดยตรงของผู้รับสารที่มีต่อสื่อ ในการนี้ แคทซ์ และคณะ (Katz, Blumler, & Gurevitch, 1974) กล่าวว่า แนวทางการศึกษาการใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจ คือ การศึกษาผู้รับสารเกี่ยวกับสถานะทางสังคมและจิตใจ ซึ่งก่อให้เกิดความต้องการจำเป็นของบุคคลและเกิดมีความคาดหวังจากสื่อมวลชนหรือแหล่งข่าวสารอื่นๆ แล้วนำไปสู่การเปิดรับสื่อมวลชนในรูปแบบต่างๆ อันก่อให้เกิดผล คือ การได้รับความพึงพอใจตามที่ต้องการ และผลอื่นๆ ที่ตามมาซึ่งอาจจะไม่ใช่ผลที่ตั้งเจตนาไว้ก็ได้ เช่นเดียวกัน สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533 อ้างถึงใน อรุณี ดันศักดิ์ตาม, 2553) กล่าวว่า การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการสื่อสารประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) ผู้รับสารในฐานะเป็นผู้มีบทบาทรุกและมีวัตถุประสงค์เสมอในการสื่อสาร 2) การใช้สื่อหรือการเปิดรับสื่อหนึ่งๆ ที่ได้เลือกสรรแล้ว เพื่อสนองต่อความต้องการของตนตามข้อ 1 มิใช่เป็นการเปิดรับสารที่เลื่อนลอยหรือเป็นผลชักจูงจากผู้ส่งสารแต่อย่างใด บุคคลมีความตระหนักในความต้องการของตน และสามารถบอกถึงความต้องการเหล่านั้นได้ วิธีการนี้ตั้งอยู่บนการสำรวจความต้องการของผู้รับสาร ดังนั้น เทคนิคทางการวิจัยจึงเชื่อว่าคำตอบของบุคคลจะเป็นตัวชี้วัดที่ถูกต้องของแรงจูงใจต่างๆ ของความต้องการของบุคคล

และ 3) ความพอใจในสื่อเกิดขึ้นเมื่อการเปิดรับสื่อหรือการเลือกใช้สื่อที่เลือกแล้วนั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในทางกลับกันผู้ส่งสารต่างจำเป็นต้องแข่งขันกันเพื่อการบริการให้ประชาชนผู้รับสารพึงพอใจมิใช่เกิดจากตัวผู้ส่งสารเองพอใจกับการสื่อสารก่อนหน้านี้

Wenner (1985, อ้างถึงใน พสุ ชัยเวช, 2541) ได้รวบรวมงานวิจัยได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริโภคข่าวสาร (news gratifications) โดยแบ่งความพึงพอใจจากการใช้ประโยชน์เป็น 4 กลุ่ม คือ 1) การใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ด้านข้อมูล (orientation gratification) ใช้เพื่ออ้างอิงเพื่อเป็นแรงเสริมย้ำในความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม รูปแบบของความต้องการที่แสดงออก ได้แก่ การติดตามข่าวสาร การได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจ หรือเพื่อช่วยในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง 2) เป็นการใช้ข่าวสารเพื่อเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลเกี่ยวกับสังคม (social gratification) ซึ่งรับรู้จากข่าวสารเข้ากับเครือข่ายส่วนบุคคลของปัจเจกบุคคล เช่น การนำข้อมูลไปใช้ในการสนทนากับผู้อื่นเพื่อการชักจูงใจ 3) กระบวนการใช้ประโยชน์จากข่าวสารเพื่อดำรงเอกลักษณ์ของบุคคล (para-social gratification) เพื่อการอ้างอิงผ่านตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสื่อ หรือปรากฏการณ์ในเนื้อหาของสื่อ เช่น การยึดถือ หรือความชื่นชมผู้อ่านข่าวเป็นแบบอย่างในทางพฤติกรรม และ 4) กระบวนการใช้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ในการลดหรือผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ (para-orientation gratification) หรือเพื่อปกป้องตนเอง ได้แก่ เป็นการใช้เวลาให้หมดไปเพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนาน เพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่พึงพอใจอย่างอื่น เป็นต้น

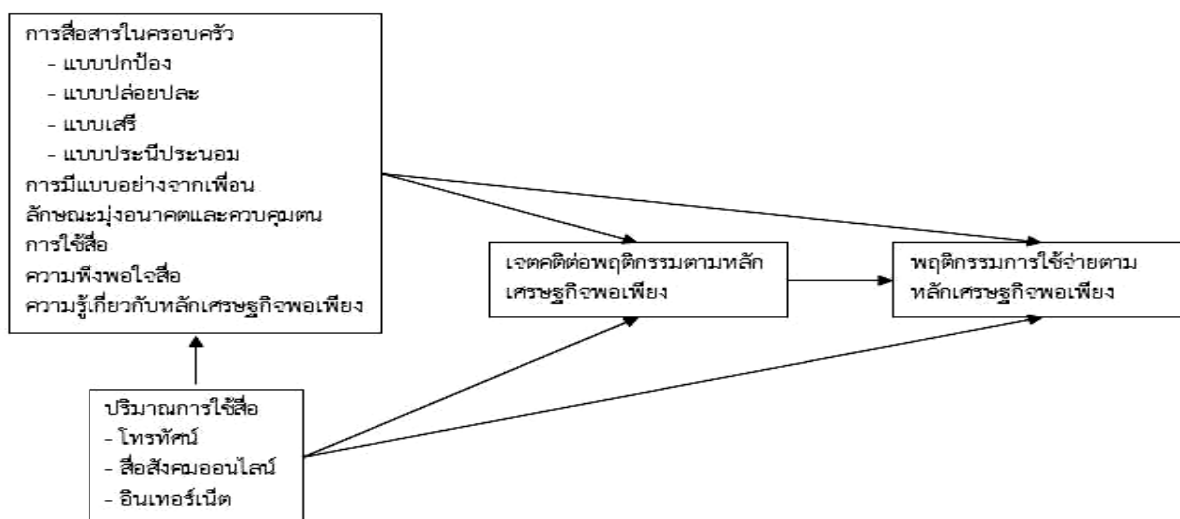
ในงานวิจัยนี้การใช้สื่อ หมายถึง การใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์และความพึงพอใจจากข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับประกอบด้วย

1. การใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ หมายถึง การนำข้อมูลข่าวสารการดำเนินชีวิต หลักคิด ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับจากสื่อโทรทัศน์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักศึกษา

2. ความพึงพอใจข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จากสื่อโทรทัศน์ ระดับความพอใจของนักศึกษาต่อข้อมูล

ข่าวสาร การดำเนินชีวิต หลักคิด ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงที่นักศึกษาได้รับ

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 ที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling) (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2542) ขั้นที่ 1 เป็นการสุ่มเลือกมหาวิทยาลัยด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified sampling) โดยแบ่งออกเป็น 2 ชั้นภูมิ คือ มหาวิทยาลัยของรัฐ และ มหาวิทยาลัยเอกชน ชั้นภูมิละ 2 มหาวิทยาลัย รวม 4 มหาวิทยาลัย ขั้นที่ 2 เป็นการสุ่มคณะด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยแบ่งชั้นภูมิคือ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ โดยสุ่มเลือกคณะจากแต่ละชั้นภูมิอย่างละ 1 คณะ รวม 2 คณะ และขั้นที่ 3 เป็นการเลือกนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ด้วยวิธีโควตาโดยมีเงื่อนไขในการเลือก คือ เป็นผู้ติดตามรับชมรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต หลัก

คิด ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมตามแนวคิดของ Hair, Black, Babin, Anderson, และ Tatham (2006) คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 10-20 คนต่อตัวแปรในงานวิจัยหนึ่งตัว กล่าวคือ ในงานวิจัยนี้มีการศึกษาตัวแปรทั้งหมด 9 ตัวแปร ดังนั้นจำนวนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในมหาวิทยาลัยหนึ่งแห่งเท่ากับ 120 คน (ชั้นปีละ 15 คน รวมเป็นคณะละ 60 คน) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้จากมหาวิทยาลัย 4 แห่งเป็นจำนวนอย่างน้อย 480 คน

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย 8 แบบวัด รายละเอียด ดังนี้

1) “แบบวัดลักษณะภูมิหลังของนักศึกษา”

2) “แบบวัดความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามบางส่วนจากงานวิจัยของ กิ่งอ้อ มะลินิล (2552) และมีลักษณะเป็นประโยคคำถามจำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีมาตรประเมินค่า 2 มาตร คือ “ถูก” และ “ผิด” หากนักศึกษาตอบถูกได้ 1 คะแนน และหาก

ตอบผิดได้ 0 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่ากลุ่มตรงข้าม

3) “แบบวัดเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามบางส่วนจากงานวิจัยของ กิ่งอ้อ มะลิสี (2552) และ จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) ลักษณะข้อคำถามเป็นการรายงานเกี่ยวกับเจตคติต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของนักศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 องค์ประกอบของเจตคติ เป็นข้อความทางบวกและทางลบ เป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า แต่ละข้อมี 6 หน่วยตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เกณฑ์การให้คะแนนเมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบได้คะแนน 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงข้าม

4) “แบบวัดพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามส่วนหนึ่งจากงานวิจัยของ พงศ์ รัตนะ (2551) สุมาลี สิงห์เกิด (2553) กิ่งอ้อ มะลิสี (2552) และ จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ (2551) ลักษณะข้อคำถามเป็นการรายงานเกี่ยวกับพฤติกรรม การใช้จ่ายของนักศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน ตน เป็นข้อความทางบวกและทางลบ เป็นแบบวัดแบบมาตราส่วนประเมินค่า แต่ละข้อมี 6 หน่วยตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” เกณฑ์การให้คะแนนเมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบได้ตั้งแต่ 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงข้าม

5) “แบบวัดการสื่อสารในครอบครัว” ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของ จุฑานาฏ ผดุงเจริญ (2543) ลักษณะข้อคำถามเป็นการถามแบบแผนการสื่อสารในครอบครัว จำนวน 27 ข้อแต่ละข้อมี 6 ระดับ ได้แก่ บ่อยมาก ค่อนข้างบ่อย ปานกลาง ค่อนข้างน้อย น้อยมาก ไม่เคย เมื่อรวมคะแนนแล้วพบว่านักศึกษาที่ตอบได้คะแนนสูงในกลุ่มใดแสดงว่าเป็นผู้ที่มีรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวรูปแบบนั้น

6) “แบบวัดการมีแบบอย่างจากเพื่อน” เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามบางส่วนจากงานวิจัยของ เอรียา มโนธรรม (2550) ลักษณะข้อคำถามเป็นการรายงานว่าเพื่อนสนิทของตนมีการกล่าวถึงหรือมีพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ เกณฑ์การให้คะแนนเมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบได้ตั้งแต่ 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงข้าม

7) “แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน” ผู้วิจัยได้นำแบบวัดของ ยุภาวรรณ ดวงอินตา (2549) ที่ได้สร้างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนไว้ในการศึกษาวิจัยเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบวัด ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนมีจำนวน 10 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนนเมื่อเป็นข้อความทางบวกผู้ตอบได้ตั้งแต่ 6 ถึง 1 จากคำตอบ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ตามลำดับ หากเป็นข้อความทางลบ ผู้ตอบจะได้คะแนนตรงข้าม

8) “แบบวัดการใช้สื่อและความพึงพอใจสื่อ” เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามนิยามที่ได้กำหนดไว้ และใช้แนวคำถามส่วนหนึ่งจากงานวิจัยของ อรุณี ตันศักดิ์ดา (2553) แบ่งแบบวัดออกเป็น 2 ส่วนตามที่กำหนดไว้ ดังนี้ การใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ วัดโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ “ประโยชน์มากที่สุด” ถึง “ประโยชน์น้อยที่สุด” คะแนนตั้งแต่ 5 คะแนนถึง 1 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีการใช้ประโยชน์ด้านข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์สูงกว่ากลุ่มตรงข้าม และ ความพึงพอใจข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์ วัดโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ “พึงพอใจมากที่สุด” ถึง “พึงพอใจน้อยที่สุด” คะแนนตั้งแต่ 5 คะแนน ถึง 1 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีความพึงพอใจข้อมูลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อโทรทัศน์สูงกว่ากลุ่มตรงข้าม

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) และความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (construct validity) ตลอดจนตรวจดูความ

เหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นได้ทดลองใช้แบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วกับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (item – total correlation) ที่มีค่ามากกว่า .20 และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) เท่ากับ .7070

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2556 ถึงกุมภาพันธ์ 2557

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อหาตัวทำนายที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อการใช้โทรศัพท์มือถือที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 50.79 และร้อยละ 49.21 ตามลำดับ) เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงค่อนข้างดี ($\bar{x} = 8.76$ จาก 10 คะแนน) มีการใช้ประโยชน์จากสื่อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียงค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 40.02$ จาก 50 คะแนน) ได้รับความพึงพอใจจากสื่อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียงค่อนข้างมาก ($\bar{x} = 40.77$ จาก

50 คะแนน) อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมในการเปิดรับเนื้อหาเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่ออินเทอร์เน็ต ($\bar{x} = 101.36$ นาทีต่อวัน) จากสื่อสังคมออนไลน์ ($\bar{x} = 97.92$ นาทีต่อวัน) และจากสื่อโทรทัศน์ ($\bar{x} = 78.48$ นาทีต่อวัน) ตามลำดับ

การศึกษาตัวแปรทำนายการเปิดรับสื่อด้วยตัวทำนายจำนวน 9 ตัวทำนาย ได้แก่ (1) การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ (2) การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง (3) การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี (4) การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม (5) การมีแบบอย่างจากเพื่อน (6) ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (7) การใช้สื่อ (8) ความพึงพอใจสื่อ และ (9) ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ (ร้อยละ 9.80) โดยตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง และการสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ ($\beta = .21, -.21$ และ $-.17$ ตามลำดับ) (ตามตารางที่ 1) สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 9.20 โดยตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนและความพึงพอใจจากสื่อ ($\beta = -.27$ และ $.21$ ตามลำดับ) (ตามตารางที่ 2) และสามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อประเภทอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ (ร้อยละ 10.30) โดยตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ การมีแบบอย่างจากเพื่อน ($\beta = -.28$) และการสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี ($\beta = .15$) (ตามตารางที่ 3)

ตารางที่ 1 ค่าปริมาณการทำนายการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่ม	R ²	ลำดับการทำนาย/ตัวทำนายสำคัญ	β
รวม	9.80	การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง	.21
		ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง	-.21
		การสื่อสารในครอบครัวแบบปล่อยปละ	-.17

ตารางที่ 2 ค่าปริมาณการทำนายการเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่ม	R ²	ลำดับการทำนาย/ตัวทำนายสำคัญ	β
รวม	9.20	ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	-.27
		ความพึงพอใจจากสื่อ	.21

ตารางที่ 3 ค่าปริมาณการทำนายการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่ม	R ²	ลำดับการทำนาย/ตัวทำนายสำคัญ	β
รวม	10.30	การมีแบบอย่างจากเพื่อน	-.28
		การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี	.15

การศึกษาตัวแปรทำนายเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรม
การใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากตัวทำนาย
ทั้ง 9 ตัวทำนายข้างต้น พบอีก 3 ตัวทำนาย รวมเป็น
12 ตัวทำนาย ได้แก่ (10) ปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์
(11) ปริมาณการเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์ (12) ปริมาณ
การเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ต สามารถทำนายเจตคติที่ดีต่อ
พฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของ

นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ (ร้อยละ 31.50)
โดยตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลัก
เศรษฐกิจพอเพียง การสื่อสารในครอบครัวแบบ
ประนีประนอม การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง
และการใช้ประโยชน์จากสื่อ ($\beta = .33, .23, -.21$ และ
.20 ตามลำดับ) (ตามตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ค่าปริมาณการทำนายเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่ม	R ²	ลำดับการทำนาย/ตัวทำนายสำคัญ	β
รวม	31.50	ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง	.33
		การสื่อสารในครอบครัวแบบประนีประนอม	.23
		การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง	-.21
		การใช้สื่อ	.20

การศึกษาตัวแปรทำนายพฤติกรรมการใช้จ่ายตาม
หลักเศรษฐกิจพอเพียงจาก 12 ตัวทำนายข้างต้น พบ
อีก 1 ตัวทำนาย รวมเป็น 13 ตัวทำนาย ได้แก่ (13)
เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจ
พอเพียงสามารถทำนายพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลัก
เศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

ได้ (ร้อยละ 44.30) โดยตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ เจตคติ
ที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การสื่อสารในครอบครัว
แบบเสรี และความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง
($\beta = .45, .34, .22$ และ $-.18$ ตามลำดับ) (ตามตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ค่าปริมาณการทำนายพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

กลุ่ม	R ²	ลำดับการทำนาย/ตัวทำนายสำคัญ	β
รวม	44.30	เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	.45
		ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน	.34
		การสื่อสารในครอบครัวแบบเสรี	.22
		ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง	-.18

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

ประการที่ 1 จากผลการวิจัย พบว่า ตัวทำนายสำคัญลำดับแรกที่สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คือ การสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง ทั้งนี้ แนวคิดของ Eswara (1974) กล่าวถึงรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้องว่า มีลักษณะของพฤติกรรมสื่อสารที่ให้ความสำคัญของสังคม ประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติ ในขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญในเรื่องของความคิด ความถูกต้องของเนื้อหาข้อเท็จจริง ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังในเรื่องการใช้สื่อมวลชนอย่างเหมาะสมของเยาวชนโดยผ่านกระบวนการถ่ายทอดทางสังคมจากพ่อแม่ที่เป็นผู้สอนให้กับลูกซึ่งเป็นกระบวนการที่อาจเกิดขึ้นโดยที่ทั้งสองฝ่ายไม่รู้ตัว (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ งามตา วนินทานนท์, 2536) โดยพ่อแม่ถือว่าเป็นผู้มีอิทธิพลต่อลูกโดยเฉพาะการเป็นแบบอย่างในการเปิดรับสื่อมวลชน เช่น การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ พบว่า พฤติกรรมการชมโทรทัศน์ของพ่อแม่ถือเป็นต้นแบบให้กับลูกในการเลียนแบบพฤติกรรมทั้งจากเวลาที่ใช้ในการชมโทรทัศน์ และประเภทของรายการที่เลือกดู (วิไลลักษณ์ ทองคำบรรจง, อรพินทร์ ชูชม, ผงจิต อินทสุวรรณ, และ นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล, 2554)

เป็นที่น่าสังเกตว่า ตัวทำนายลำดับที่สองที่สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีค่าความสามารถในการทำนายเท่ากับการสื่อสารในครอบครัวแบบปกป้อง แต่มีค่าความสัมพันธ์เป็นลบ (-) คือ ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการที่นักศึกษามีความรู้เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง

เต็มที่แล้วอาจหันเหความสนใจไปยังประเด็นความรู้ด้านอื่นๆ

ประการที่ 2 ต่อจากนั้นยังพบว่า ตัวทำนายสำคัญลำดับแรกที่สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่อสังคมออนไลน์ที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน โดยมีค่าความสัมพันธ์เป็นลบ (-) กล่าวคือ นักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนอาจเป็นคนที่มีเป้าหมายในอนาคตอันเกี่ยวเนื่องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องฟังฟังการเปิดรับเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงจากสื่อสังคมออนไลน์ อนึ่ง จากงานวิจัยของดวงกมล ทรัพย์พิทยากร (2557) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างเป็นโทษ เมื่อร่วมทำนายกับการควบคุมสุขภาพจิตและเหตุผลเชิงจริยธรรม (สามารถอธิบายได้ ร้อยละ 12.20) อันหมายความว่า คนที่มีลักษณะเช่นนี้สามารถที่จะควบคุมตนให้เปิดรับหรือไม่เปิดรับสารจากสื่อในลักษณะที่เป็นคุณหรือโทษก็ได้ตามที่ตนเองเห็นสมควร

ประการที่ 3 พบว่า ตัวทำนายสำคัญลำดับแรกที่สามารถทำนายปริมาณการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง คือ การมีแบบอย่างจากเพื่อนเนื่องจากกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลสูงสุดในช่วงวัยรุ่น โดยมีอิทธิพลต่อการรับรู้ถึงความคิด ความหวัง ตลอดจนแลกเปลี่ยนความรู้สึกในเรื่องต่างๆ เพื่อเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นและมีอิสระที่จะแสดงความคิด การตัดสินใจด้วยตนเอง การมีเพื่อนเท่ากับบมีโอกาสดำรงสัมพันธ์กับคนอื่น มีโอกาสทั้งรับและให้ความช่วยเหลือตลอดจนได้ประสบการณ์ ฝึกทักษะทางสังคม กลุ่มเพื่อนจะช่วยเสริมให้บุคคลเกิดความมั่นใจมากขึ้น (อภิชาติ อนัญลักษณ์วงศ์, 2548) แต่อย่างไร

ก็ตาม ทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์เป็นลบ (-) นั้นหมายความว่า นักศึกษาอาจจะสังเกต และลอกเลียนแบบเพื่อนในการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตในช่วงแรก หลังจากนั้นก็จะค้นหาข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อจะได้มีโอกาสพบเห็นเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงได้เท่าเทียมหรือเกินกว่าเพื่อน

นอกจากนี้ การเปิดรับสื่อมวลชนถือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เพื่อนเข้ามามีอิทธิพลอย่างมาก โดยเพื่อนมีบทบาทสำคัญต่อความสนใจในการติดตามข้อมูลข่าวสารประเภทต่างๆ เพราะวัยรุ่นจะใช้ข้อมูลเพื่อการเข้าสังคมและการสนทนากับกลุ่มเพื่อน เพื่อความสนุกสนาน ความรู้ การติดตามในเรื่องการแต่งกาย รวมถึงการปฏิบัติตนในสังคม (วิไลลักษณ์ ทองคำบรรจง และคณะ, 2554) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพาพะงา จิตต์สวาสดี (2553) พบว่า การเลียนแบบเพื่อน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของนิสิตที่กระทำตามแบบเพื่อน ได้แก่ การแต่งกาย การใช้เงิน การเข้าห้องเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา และงานวิจัยของ ธนญา ราชแพทยาคม (2554) พบว่า การมีแบบอย่างที่ดีจากเพื่อน (การที่นักเรียนได้เห็นหรือรับรู้การแสดงออกจากเพื่อนในการประหยัดและเก็บออมเงินทั้งด้านดีและไม่ดีเกี่ยวกับพฤติกรรม การใช้จ่ายและการออมเงินจนทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อน) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการประหยัดการใช้จ่าย

ประการที่ 4 พบว่า ตัวทำนายสำคัญลำดับแรกที่สามารถทำนายเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงการรับรู้ข่าวสารที่มีประโยชน์มีส่วนช่วยเพิ่มพูนความรู้ ช่วยแพร่กระจายข่าวสาร และช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อบุคคลที่มีอยู่ได้ (Rogers & Shomaker, 1971 อ้างถึงใน อุบล เลี้ยววาริณ, 2534) หรือช่วยก่อให้เกิดทัศนคติใหม่ๆ (McGuire, 1968; 1969; Fishbein, 1975 อ้างถึงใน อุบล เลี้ยววาริณ, 2534) นอกจากนี้ นิสิต ชูโต (2535) ได้ให้ความหมายของอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อผู้รับสาร หมายถึง ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดแก่ผู้รับสารตั้งแต่ระดับความรู้ ความคิดเห็น ค่านิยม จนกระทั่งเกิดเจตคติ ตลอดไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมปฏิบัติ สอดคล้อง

กับงานวิจัยของ พระพานวิทย์ เค้าเจื่อน (2552) พบว่าความเข้าใจองค์ประกอบและเงื่อนไขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การมีความเข้าใจในความหมายขององค์ประกอบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัว และเงื่อนไขตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความรอบรู้ และคุณธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติ และงานวิจัยของ วรรณันท์ ชินศิริพันธุ์ (2555) พบผลสอดคล้องกันว่า ความรู้เกี่ยวกับความพอประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านพอประมาณ

และการวิเคราะห์ผลการวิจัยประการสุดท้ายพบว่า ตัวทำนายสำคัญลำดับแรกที่สามารถทำนายพฤติกรรม การใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเจตคติเป็นจิตลักษณะหนึ่งที่มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของบุคคลในทิศทางต่อต้านหรือสนับสนุน ซึ่งโดยปกติบุคคลจะแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับเจตคติของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนญา ราชแพทยาคม (2554) พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมการประหยัดและเก็บออมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการประหยัดค่าใช้จ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณันท์ ชินศิริพันธุ์ (2555) พบว่า เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านพอประมาณมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติตนด้านการใช้จ่ายอย่างพอประมาณ

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ครอบครัวยังคงมีบทบาทในการปลูกฝังความรู้และเจตคติเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงต่อตัวนักศึกษาไม่ว่าจะใช้การสื่อสารในครอบครัวด้วยรูปแบบใดก็ตาม ดังนั้น พ่อแม่จึงควรทำตัวเป็นแบบอย่างในการเปิดรับสื่อที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยที่ผู้ควบคุมนโยบายภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการผลิตเนื้อหาที่บรรจุหลักเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบที่หลากหลาย ที่สามารถนำเสนอให้เข้าใจได้อย่างง่ายดาย และชวนให้ติดตามอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางหลักที่

นักศึกษาเปิดรับ ได้แก่ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ และสื่อโทรทัศน์

อีกทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายส่งเสริมให้นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างจริงจัง ต่อเนื่องจากการได้รับการปลูกฝังภายในครอบครัวของนักศึกษา โดยจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการนำจิตลักษณะด้านลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงผ่านสื่อ เพื่อส่งเสริมให้กิจกรรมมีความน่าสนใจและมีรูปแบบที่หลากหลาย

ข้อเสนอสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยเพื่อค้นหารูปแบบของเนื้อหาที่นำเสนอเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ไม่ว่าจะเป็นสารคดี ละคร และอื่นๆ ผ่านสื่อต่างๆ ที่วัยรุ่นนิยมเปิดรับ เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ และโทรทัศน์ ในอันที่จะสร้างประสิทธิผลต่อการทำความเข้าใจและสามารถดึงดูดความสนใจให้ติดตามอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ควรขยายหัวข้อการวิจัยนี้ไปยังกลุ่มประชากรอื่นๆ เพื่อวัดความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง อันจะเป็นการตรวจสอบว่าประชาชนชาวไทยกลุ่มต่างๆ ได้ซึมซับและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันตามหลักแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างแพร่หลายมากน้อยเพียงใด

บรรณานุกรม

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2542). *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กาญจนา แก้วเทพ. (2545). *สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศาลาแดง
กิ่งอ้อ มะลินิล. (2552). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

เกศศิริ บุญยะอดิชาติ. (2541). *รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่นใน กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

โครงการสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาและเยาวชน. (2555). ระดับของเศรษฐกิจพอเพียง. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2555, จาก <http://www.sufficiencyeconomy.com>

งามตา วานิชานนท์. (2535). *จิตวิทยาสังคม* (เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จิตติพร ไวรจน์วิทยาการ. (2551). *ปัจจัยเชิงเหตุและผลของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นใน โรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง* (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, และ ปรียานุช พิบูลสรารุณ. (2553). *ตามรอยพ่อ ชีวพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: บริษัท ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่งจำกัด.

จุฑานาฏ ผดุงเจริญ. (2543). *อิทธิพลของรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัวที่มีต่อทัศนคติในการเลือกคู่ครองและการสมรส: ศึกษาเฉพาะนักศึกษาปริญญาโท ของมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

ฉัตรชัย สนธิรัตน์. (2551). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

ดวงกมล ทรัพย์พิทยากร. (2556). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อจัดทำแผนการความต่อเนื่องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย*, 3(1), 198–208.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, และ งามตา วนินทานนท์. (2536). *ลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและแนวทางป้องกัน* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2551). *การวิจัยเพื่อการพัฒนาเครื่องมือวัดทางจิตแบบพหุระดับในบริบทของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ทรศนันท์ ชินศิริพันธุ์. (2555). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ธนาภา ราชแพทยาคม. (2554). *ปัจจัยเชิงสาเหตุด้านธนาคารในโรงเรียน ครอบครัว และการมีภูมิคุ้มกันทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดและเก็บออมเงินของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ธีรดา ตันธรรตกุล. (2542). *ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการซื้อสินค้าเข้าสู่แบรนด์ของกลุ่มผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- นิตา ชูโต (2535). *บทบาทสื่อสารมวลชนในการพัฒนาเด็ก*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- นิตารัตน์ ทองอุปการ. (2538). *ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสารในครอบครัวและทัศนคติเรื่องเพศของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- พงศ์ รัตนะ. (2551). *พฤติกรรมการใช้จ่ายตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1* (สารนิพนธ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- พระพานวิทย์ เค้าเจื่อน. (2552). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติและลักษณะองค์การกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของครูระดับประถมศึกษาในสถานศึกษากลุ่มลุ่มพินีสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พลุ ชัยเวช. (2541). *การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองทางโทรทัศน์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- เพลินทิพย์ โกเมศโสภณ, และ ชัชพงศ์ ตั้งมณี. (2534). *พฤติกรรมการใช้เวลาและรูปแบบการใช้จ่ายของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพาพะงา จิตต์สวัสดิ์. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสิตหลักสูตรการศึกษาด้านจิตวิทยาสังคมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร* (สารนิพนธ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ภาคิน อังศุณิศา. (2553). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามของอาจารย์ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ยุการณ ดวงอินตา. (2549). *การวิจัยเพื่อสร้างแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนสำหรับนักศึกษา* (ภาคินพนธ์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).
- วัชรียา อานามวัฒน์. (2533). *พฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์เพื่อการใช้ประโยชน์และการตอบสนองความต้องการ: ศึกษาเฉพาะรายการธรรมะพระพยอมกับนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).

- วิไลลักษณ์ ทองคำบรรจง, อรพินธ์ ชูชม, ผจงจิต อินทสุวรรณ, และ นำชัย ศุภฤกษ์ชัยสกุล. (2554). ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 17(2), 103-120.
- สถาบันรามจิตติและตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2549). สำนวนพฤติกรรมกรรมการจัดการเงินส่วนบุคคล. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2555, จาก http://www.ramajitti.com/research_Project_money.php
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิลักษณ์ ชนะสุข. (2547). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนการดำเนินชีวิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี* (สารนิพนธ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- สุมาลี สิงห์เกิด. (2553). *ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตแบบพอเพียงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- แสงอรุณ ธรรมเจริญ, และ ลินดา สุวรรณดี. (2546). *ตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมจริยธรรมของวัยรุ่นในเขตที่มีแหล่งย้ายในระดับต่างกัน* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: การวิจัยและพัฒนากระบวนการพฤติกรรมไทย. สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.
- อภิชาติ อนันต์ลักษณ์วงศ์. (2548). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น* (ภาคินพนธ์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).
- อรุณี ดันศักดิ์ดา. (2553). *การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรของเกษตรกรในจังหวัดสุพรรณบุรี* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- อุบล เลี้ยววาริณ. (2534). *ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะและพฤติกรรมสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานในเขตกรุงเทพมหานคร* (ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- เอริสา มโนธรรม. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัดของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- Bandura, A. (1986). *Social Foundation of thought and action: A Social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Eswara, H. S. (1974). *Family communication patterns and attitude change: An introduction approach to the study of social influence*. Mysore: University Printing Press.
- Hair, J. F., et al. (2006). *Multivariate data analysis*. Upper Saddle River, New Jersey: Pearson/Prentice Hall.
- Katz, E, Blumler, J. G., & Gurevitch, M. (1974). *The uses and gratifications to mass communication*, Beverly Hill, California: Sage Publication.

Translated Thai References

- Ananyalakwong, A. (2005). *Social-psychological factors related to the economy behavior of junior high school students* (term paper, National Institute of Development Administration) (in Thai)
- Angsunit, P. (2010). *Psychological factors related to the sufficiency economy behavior of instructors*. (Master's thesis, Srinakharinwirot University) (in Thai)
- Arnarnwat, W. (1990). *Television consuming behavior for utilization and satisfaction: Dhamma Phra Payorm with high school students in Bangkok* (Master's thesis, Thammasat University) (in Thai)

- Boonya-atichat, K. (1998). *Family communication format and moral reasoning of high school students in Bangkok* (Master's thesis, Srinakharinwirot University). (in Thai)
- Chaiveru, P. (1998). *Utilization and complacency in consuming political news from television* (Master's thesis, Chulalongkorn University) (in Thai)
- Chanasuk, S. (2004). *Variable related to living plan of undergraduate students from Business Administration, Pathumthani College, Pathumthani* (term paper, Srinakharinwirot University) (in Thai)
- Chinsiriphun, T. (2012). *Psychological factors related to the sufficiency economy behavior of 9th grade students in role model sufficient schools* (Master's thesis, Srinakharinwirot University) (in Thai)
- Chitsawad, P. (2010). *Factors of life in college of undergraduate students from Bachelor of Education Program in Social Studies (5-year program), Faculty of Social Science, Srinakharinwirot University, Wattana, Bangkok* (term paper, Srinakharinwirot University) (in Thai)
- Chuto, N. (1992). *Mass communication role in youth development*. Bangkok: aksornthai. (in Thai)
- Duang-inta, Y. (2006). *Research for evaluate the type of self-control for undergraduate students* (term paper, National Institute of Development Administration) (in Thai)
- Eiamsupasit, S. (1998). *Theory and techniques for changing behavior* (3rd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Issarangkul Na Ayutthaya, J., & Pibulsarawut, P. (2009). *Roy just enough life to sustainable development*. Bangkok: Phetrung printing center Company limited. (in Thai)
- Kaewthep, K. (2002). *Mass communication: Theory and educational methods*. Bangkok: Saladaeng Press. (in Thai)
- Khao-nguen, P. (2009). *Relationships among attitude and organization with living by theory of sufficiency economy of primary school teachers in schools in lumpini area Bangkok*. (Master's thesis, Srinakharinwirot University) (in Thai)
- King-or, M. (2009). *Psychosocial factors related to economical behavior of junior high school students in a sense of sufficiency economy theory* (Master's thesis, Srinakharinwirot University). (in Thai)
- Komesopa, P., & Tangmanee, C. (1991). *Time consuming behavior and expense behavior of undergraduate students in Bangkok* (Research). Bangkok: Faculty of Commerce and Accountancy, Chulalongkorn University. (in Thai)
- Liewwarin, U. (1991). *The importance of education related to mental characteristics and health behavior of officer in Bangkok* (Dissertation, Srinakharinwirot University) (in Thai)
- Manotham, A. (2007). *Factors affected to economy of senior high school students, Suankularb Wittayalai School, Bangkok* (Master's thesis, Srinakharinwirot University) (in Thai)
- Padungcharoen, C. (2000). *Influence of family communication format to mate selection attitude and marriage: From postgraduate students in Bangkok* (Master's thesis, Thammasat University). (in Thai)

- Punmanawin, D. (2008). *Research for multiple levels for tools development of sufficiency economy theory* (Research). Bangkok: National Research Council of Thailand. (in Thai)
- Punmanawin, D., & Waninthanon, N. (1993). *Psychology and behavior of high school students in family risk and preventive* (Research). Bangkok: National Youth Bureau. (in Thai)
- Ramjitti Institute and the Stock Exchange of Thailand. (2006). Money Watch Project. Retrieved June 20, 2012, from http://www.ramajitti.com/research_Project_money.php (in Thai)
- Ratana, P. (2008). *Expense behavior by sufficiency economy of primary teachers in schools in petchaboon area 1* (term paper, Srinakharinwirot University) (in Thai)
- Ratpathayakom, T. (2011). *Reasoning factors in saving in schools, family, and resilience quotient related to saving behavior of junior high school students in Bangkok* (Master's thesis, Srinakharinwirot University) (in Thai)
- Singhakerd, S. (2010). *Factors related to living by sufficiency economy of grade 8th students in Bangkok area 2* (Master's thesis, Srinakharinwirot University) (in Thai)
- Sonthirat C. (2008). *The study of relationship between factors and self-discipline in undergraduate students from Bachelor of Business Administration, Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University* (Master's thesis, Srinakharinwirot University) (in Thai)
- Suphitthayakorn, D. (2014). Training course development for continuity plan for the information system and the communication for basic educational management. *Eastern Asia University*, 3(1), 198–208. (in Thai)
- Support Project for Driving of Sufficiency Economy in Education and Youth. (2012). Sufficiency economy levels. Retrieved February 1, 2012, from <http://www.sufficiencyeconomy.com> (in Thai)
- Thammacharoen, S., & Suwandee, L. (2003). *Indicators for social psychology of moral behavior of teenagers in risk areas* (Research). Bangkok: Thai behavior research and develop, National Research Council of Thailand. (in Thai)
- Thaweerat, P. (2000). *Research methods in behavioral science and social science* (7th ed.). Bangkok: educational and psychological test bureau, Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Thongkambunjong, W., Choochom, O., Intasuwan, P., & Suparareakchaisakul, N. (2011). Antecedents and consequences of internet addiction in high school students in Bangkok. *Journal of Behavioral Science*, 17(2), 103–120. (in Thai)
- Thong-uappakarn. (1995). *The relationship between family communication format and attitude in sex instruction in high school students Bangkok* (Master's thesis, Thammasat University) (in Thai)
- Tonsakda, A. (2010). *Utilization and complacency in consuming agriculture news of farmer in Suphanburi* (Master's thesis, Chulalongkorn University). (in Thai)

- Tunthasakul, T. (1999). *Knowledge, attitude, and behavior in buying house brand of women in Bangkok* (Master's thesis, Chulalongkorn University) (in Thai)
- Wanichbuncha, K. (1999). *Statistics analysis: Statistics for decision*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Waninthanon, N. (1992). *Psychosocial teaching materials*. Bangkok: The Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University. (in Thai)
- Wirotwithayakarn, J. (2008). *Antecedents and consequences of junior high school students' behavior in a sense of sufficiency economy theory* (Master's thesis, National Institute of Development Administration) (in Thai)